

Beoordelen met een holistische rubric

De holistische rubric is een beoordelingsmodel dat vooral geschikt is voor een summatieve beoordeling van de prestatie van een leerling op een *grote open opdracht/opdracht waarvoor veel punten kunnen worden behaald*. Een opdracht ook, waarbij de docent verwacht dat leerlingen op heel verschillend niveau zullen presteren.

In deze rubric worden, in algemene termen, een aantal niveaus van presteren beschreven. Per niveau moet worden bepaald wanneer dit niveau is bereikt. De niveaus kunnen worden beschreven met cijfers, letters of in woorden (van beginner tot gevorderd).

De SOLO-taxonomie

De SOLO-taxonomie is vooral geschikt voor (grotere) opdrachten waarin sprake is van *complexe relaties en/of waarin onderscheid gemaakt kan worden tussen concrete en meer abstracte antwoorden*.

De **Structure of the Observed Learning Outcomes** (SOLO) taxonomie van Biggs en Collis (1982) onderscheidt vijf niveaus van presteren:

- a) **Pre-structureel**. De taak wordt onjuist benaderd en men heeft de opdracht helemaal niet begrepen.
- b) **Unistruktureel**. Slechts één aspect uit een meervoudige taak wordt opgepakt en uitgewerkt.
- c) **Multi-structureel**. Meerdere aspecten uit de taak worden los van elkaar benoemd en opgesomd, zonder enige relatie daartussen weer te geven.
- d) **Relationeel**. De componenten uit de taak worden op een samenhangende manier aangepakt en de betekenis van het geheel wordt gedeut.
- e) **Uitgebreid abstract**. Het geïntegreerde geheel van het relationele niveau wordt geabstraheerd en toegepast in andere contexten (transfer).

Een voorbeeld van een opdracht met normeringsmodel volgens de SOLO-taxonomie.

Opdracht

Bron

Uit een boek van een Sovjethistoricus in 1968:

‘Het Marshallplan van 1947 leidde tot een teruggang in de handel van de SU. De VS hoopten dat het plan zou leiden tot verdeeldheid onder de communistische staten en dat deze staten onder

Amerikaanse invloed zouden komen. Het was ook duidelijk dat veel van het Marshallplan bedoeld was om de militaire macht van West-Duitsland te doen herleven.¹

Gebruik de bron

Hoe waardevol is deze bron om meer te weten te komen over het Marshallplan? (Hoe waardevol is deze bron voor onderzoek naar het Marshallplan?) Licht je antwoord uitgebreid toe.

Normeringsmodel volgens de SOLO-taxonomie.

Niveau	Omschrijving
1. Prestructureel	De leerling noemt een enkel element, maar geeft er geen blijk van te begrijpen wat er van hem wordt verwacht.
2. Unistruureel	De leerling gaat alleen in op elementen uit de bron zelf, maar koppelt deze niet aan relevantie, betrouwbaarheid en representativiteit.
3. Multistruureel	De leerling gaat in op elementen uit de bron zelf en koppelt deze aan relevantie, betrouwbaarheid en representativiteit.
4. Relatieveel	De leerling gaat in op elementen uit de bron zelf, koppelt deze aan relevantie, betrouwbaarheid en representativiteit en geeft er blijk van oog te hebben voor relevante informatie die de bron niet bevat.
5. Extended abstract	De leerling gaat in op elementen uit de bron zelf, koppelt deze aan relevantie, betrouwbaarheid en representativiteit en geeft er blijk van oog te hebben voor relevante informatie die de bron niet bevat. Hij plaatst zijn redenering in het bredere kader van de Koude Oorlog.

'Banded-marking' of 'Levels-based' model

Een beoordelingsmodel dat hierop lijkt is het het *'banded-marking'* of *'levels-based'* model. Dit model is vooral geschikt voor vragen waarvoor leerlingen veel punten (meer dan zes) kunnen behalen en waarop verschillende antwoorden mogelijk zijn. Voor dergelijke vragen is dit een betrouwbaarder beoordelingsmodel dan een gedetailleerd beoordelingsmodel (Bramley, 2008).

Normeringsmodel van dezelfde opdracht volgens het *'banded-marking'* of *'levels-based'* model.

9-11 punten

De leerling beschrijft alle informatie die de bron geeft over het Marshallplan. Hij vermeldt bovendien voor welke vraag deze informatie waardevol is. Ook gaat hij in op de vraag wat de bron minder waardvol/betrouwbaar maakt. Hij gaat daarnaast in op aspecten van het Marshallplan

¹ Deze opdracht is afkomstig van

<http://www.geschiedenisindeklas.com/download.php?file=cGRmL2xic21hdGVyaWFhbc9vZWYuYW50LnZyYWcuLnBkZg>

waarover de bron geen informatie geeft. Hij vermeldt dat de waarde van een bron wordt bepaald door de vraag die je hebt over het Marshallplan.

5-8 punten

De leerling beschrijft alle informatie die de bron geeft over het Marshallplan. Hij vermeldt bovendien voor welke vraag deze informatie waardevol is. Ook gaat hij in op de vraag wat de bron minder waardevol/betrouwbaar maakt.

1-4 punten

De leerling omschrijft de informatie die de bron geeft over het Marshallplan. Hij gaat niet in op de vraag in hoeverre de bron waardevol is.

0 punten

De leerling heeft de vraag niet beantwoord.

In sommige gevallen kan dit model echter ook gebruikt worden voor een meer gedetailleerde beoordeling. Elementen die in de uitvoering van de opdracht aan de orde moeten zijn gesteld staan in de rubric vermeld in een oplopende moeilijkheidsgraad (van niveau 1 tot en met niveau 3). Elk van de drie niveaus is onderverdeeld in verschillende elementen. Per element is een punt te verdienen.

De scores op de elementen tezamen weerspiegelen de mate waarin een leerling aan de gestelde doelen heeft voldaan. Dit model is niet alleen geschikt voor een summatieve beoordeling, maar ook voor een formatieve beoordeling. De leerling krijgt namelijk gedetailleerd inzicht in het niveau dat hij aankan en zicht op die aspecten waarop hij zich kan verbeteren.

Beoordelingsformulier				
		Descriptor		Score
Niveau 1	a	Het Marshallplan leidde tot een teruggang in de handel van de S.U.	1	1-4
	b	De bedoeling van de V.S. was om verdeeldheid te stichten onder de communistische staten.	1	
	c	De bedoeling van de V.S. was om de communistische staten onder Amerikaanse invloed te brengen.	1	
	d	De bedoeling van de V.S. was om de militaire macht van West-Duitsland te doen herleven.	1	
Niveau 2	a	De bron is waardevol omdat hij informatie geeft over de visie van de S.U. op het Marshallplan.	1	5-8
	b	De bron is minder waardevol/eenzijdig omdat deze alleen informatie geeft vanuit Russisch perspectief.	1	

	c	De bron is mogelijk niet representatief voor het Russische standpunt omdat het slechts gaat om de visie van één Sovjethistoricus op het Marshallplan.	1	
	d	De bron is minder waardevol/betrouwbaar omdat hij stamt uit 1968.	1	
Niveau 3	a	De bron is minder waardevol omdat hij geen informatie geeft over het Marshallplan vanuit Amerikaans perspectief.	1	9-11
	b	De bron is minder waardevol omdat hij geen informatie geeft over de inhoud van het Marshallplan.	1	
	c	Hoe waardevol de bron is hangt af van de historische vraag die je met betrekking tot het Marshallplan wilt beantwoorden.	1	